

Tientallen onderzoekers houden zich bezig met onderzoek aan bloembollen. Niet alleen in Lisse of Zwaagdijk, maar ook op tal van andere plaatsen. De serie Het onderzoek van laat onderzoekers vertellen waar zij op dit moment mee bezig zijn. In deze aflevering Frank Kreuk van Proeftuin Zwaagdijk over zuur in tulpen en het peltijdstip.

**FRANK KREUK:**

# ‘Peltijdstip het bestuderen waard’

Tekst en foto: Arie Dwarswaard

Sinds begin 21e eeuw is zuur in tulpen een onderwerp waaraan op tal van plaatsen onderzoek wordt verricht. Eén ervan is Proeftuin Zwaagdijk, waar volop werd en wordt samengewerkt met de Zuurgroep West-Friesland. Onderzoeker Frank Kreuk heeft de afgelopen jaren tal van deelonderzoek op het terrein van zuur uitgevoerd. “De Zuurgroep West-Friesland is een groep telers, aangevuld met twee adviseurs, die zich vooral toelegt op het traject vanaf het moment van rooien van de tulp. Waar gaan dingen mis, wat kan anders, beter. Die vragen zijn de afgelopen jaren door ons onderzocht.”

De groep, die nu bestaat uit de bedrijven Poel Bloembollen, De Rijp, NS Bloembollen, Zwaagdijk, Fa. Ruyter, Slootdorp, Jn. Schilder, Wijde-wormer, Boon Bloembollen, Andijk en Botman Bloembollen, Enkhuizen en de adviseurs Nico Hof en Peter Raven, pakte de afgelopen jaren een aantal aspecten van de verwerkingsperiode aan. Zoals de vraag of het ook zonder spoelen kan. Zeker voor de teelt op zware grond geen gemakkelijke vraag. Waar tot begin 21e eeuw op veel bedrijven werd gespoeld, is het advies nu veel genuanceerder. Kreuk: “Nu kunnen we zeggen: laat het afhangen van de bestemming van het leverbaar. Wat naar Japan of de VS gaat moet schoon zijn, en dat gaat het beste met spoelen. Zijn de bollen voor de eigen broeierij doe het dan niet. Er zijn zelfs ondernemers die ook niet meer pellen, maar dat hangt sterk af van broei op water of potgrond. Bij dat laatste kan het eigenlijk niet vanwege de grote-

re kans op Pythium.” Een andere ontwikkeling die dank zij de Zuurgroep en Proeftuin Zwaagdijk snel opgang maakte is het koud stomen van de te pellen tulpen. “Er wordt veel minder water ingebracht, waardoor de kans op zuur sterk af kan nemen. Ook stelden we vast dat het natmaken met water beter op meer tijdstippen kan gebeuren. Veel telers maakten 's avonds alles nat voor de hele volgende dag. Met als gevolg dat de laatste kisten pas meer dan 20 uur na natmaken aan de beurt waren. Nu zie je dat veel bedrijven het in tweeën doen.”

## PELTIJDSTIP

De afgelopen jaren is het moment van pellen meermalen door de zuurgroep bekeken. “Al in het begin hebben we gekeken naar het effect op zuur in relatie tot het moment van pellen. We keken na 1, 3, 5, 7 en 9 weken rooien naar de zuurontwikkeling. Het viel ons op dat drie weken na het pellen, dat eigenlijk heel gangbaar was in de praktijk, het minste resultaat bleek te geven. Dat hadden we niet verwacht.” De afgelopen paar jaar werd door de Zuurgroep aangegeven dat een nader onderzoek naar een vervroeging van het pelmoment goed zou zijn. Kreuk: “Een paar oudere ondernemers kaartte bij de groep aan dat er vroeger veel eerder na het rooien werd gepeld, namelijk op het ideale peltijdstip. Dat is als de oude rokken van nature goed los zitten, en dat is al een paar dagen na het rooien het geval.”

Vorig jaar werd een eerste proef gedaan met vijf cultivars en twee uur koud stomen. “Dat pelde als een trein. Er kon al een paar dagen na het rooien en spoelen worden gepeld. Er komt echter wel vakmanschap bij kijken. Het ideale moment kan namelijk per cultivar en per par-



Frank Kreuk: “Zuur blijft een boeiend onderwerp. Na al die jaren verveelt het niet”

tij verschillen. Pel je te vroeg, dan is er kans op bolbeschadiging. Dit jaar willen we de proef herhalen en dan zonder bevochtigen.”

## IN HET GROOT

Ondanks dat zuur al jaren op de lijst projecten staat bij Frank Kreuk verveelt het niet. “Zuur blijft een boeiend onderwerp. En de manier van onderzoeken staat me ook aan. Er is direct contact met de praktijk en we werken met grote partijen. Veel uitvoerend werk is daarbij overigens gedaan door Paul Botman sr. Geen gaasbakkenproeven, maar direct in kuubskisten. Dat kan toch een wat ander beeld opleveren. In ieder geval zijn er door de inzet van de Zuurgroep West-Friesland heel wat praktijkgerichte oplossingen aangedragen.” Tijdens de Open Dagen van Proeftuin Zwaagdijk, die 25, 26 en 27 februari worden gehouden, wordt aan dit onderwerp aandacht besteed.